

JAARVERSLAG 2021

JAARACTIEPLAN 2022

ILV Regie Sociale Economie Rivierenland

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Inleidend	4
Jaarverslag 2021	6
De regionale arbeidsmarkt in 2021	7
De lokale sociale economie verder uitbouwen	8
Netwerking op het grondgebied stimuleren	13
Maatschappelijk verantwoord ondernemen bevorderen	17
Actieplan 2022	19
De lokale sociale economie verder uitbouwen	19
Netwerking op het grondgebied stimuleren	23
Maatschappelijk verantwoord ondernemen bevorderen	25
Annex	27
Annex 1. Beheerscomité en stuurgroep ILV regie sociale economie Rivierenland	27
Annex 2. Overzicht acties 2022	28
Annex 3. Jaarkalender ILV 2022.....	29

Voorwoord

Dhr. Luc Van Houtven, voorzitter ILV regio sociale economie Rivierenland

Beste lezer

Een job is voor velen van ons een evidentie. Toch vindt niet iedereen zomaar zijn weg naar de arbeidsmarkt. Mensen die kampen met een medische, mentale, psychische of psychosociale problematiek, of die omwille van langdurige werkloosheid een aantal competenties zijn kwijtgeraakt, kunnen gebaat zijn met specifieke begeleiding en ondersteuning op de werkvloer. In de sociale economie staan de mensen centraal. Een belangrijk gegeven dat we ook graag in de praktijk brengen.

De regio Rivierenland telt tal van initiatieven, organisaties en ondernemingen die mensen kansen geven om zich op eigen ritme en kunnen zowel professioneel als persoonlijk te ontwikkelen. Dit is nodig, maar niet vanzelfsprekend. Hoewel er binnen onze regio expertise en goesting in overvloed is, zijn er ook heel wat uitdagingen en opportuniteiten die we in nauw contact en samenwerking dienen aan te grijpen. Ik denk dan bijvoorbeeld aan het vergroten van de zichtbaarheid van de sociale economie en hen (nog) beter aansluiting te laten vinden bij reguliere ondernemingen actief in onze regio. In een inclusieve economie staat de mens centraal. Deze boodschap wil ik heel graag uitdragen.

Als voorzitter van de ILV regio sociale economie Rivierenland ben ik heel blij met het mandaat die we van de Vlaamse overheid gekregen hebben om binnen onze regio een gezamenlijke beleidsvisie te ontwikkelen en sociale economie en tewerkstelling structureel te ondersteunen. Ik neem hierbij dus graag gebruik van de gelegenheid om de 10 lokale besturen van onze intergemeentelijke samenwerking te bedanken voor hun engagement om gezamenlijk op een kritische en opbouwende manier de lokale regio sociale economie voor onze regio te willen opnemen.

Hier is nood aan, het is een uitdaging, maar vooral een opportuniteit die we niet aan ons mogen laten voorbijgaan. Samen met al mijn collega's nodig de lezer bij deze dus graag uit om onderstaand actieplan door te nemen. Dit is een uitnodiging om de komende jaren verder ervaringen en expertise te blijven uitwisselen en op te bouwen, met elkaar in dialoog te gaan teneinde het streven naar een inclusieve lokale economie en arbeidsmarkt zo concreet mogelijk te maken. Neem gerust contact met ons op!

Luc Van Houtven

Inleidend

De Vlaamse overheid geeft de lokale besturen een regierol op het vlak van de sociale economie. Die bevoegdheid is vastgelegd in het ondersteuningsdecreet. In hun rol van regisseur ontwikkelen de lokale besturen een visie op hoe de sociale economie lokaal vorm moet krijgen. Ze stimuleren en ondersteunen daarbij ook samenwerking (1) binnen de sociale-economiesector en (2) tussen de reguliere en de sociale economie.

Inhoudelijk krijgen de steden en gemeenten een grote vrijheid om de regierol in te vullen. De Vlaamse overheid legt enkel drie breed geformuleerde jaarlijkse acties op:

1. De lokale sociale economie verder uitbouwen
2. Netwerking op het grondgebied stimuleren
3. Het maatschappelijk verantwoord ondernemen bevorderen

Lokale besturen kunnen op die manier een belangrijke bijdrage leveren op vlak van werk en sociale economie. Het lokale niveau is immers perfect geplaatst om een lokaal werkgelegenheidsbeleid te voeren door afstemming op en samenwerking met andere arbeidsmarktfactoren. Waarom? De redenen zijn veelvuldig:

- De situatie op lokaal niveau is zeer verscheiden, zowel wat aanbod als vraag naar arbeid betreft. Door te decentraliseren kan er een beleid op maat van de lokale noden gerealiseerd worden;
- Lokale behoeften scheppen arbeidskansen;
- Belangrijke maatschappelijke uitdagingen zoals werkloosheid zijn het sterkst voelbaar op lokaal niveau;
- Het lokaal bestuur is het best geplaatst om de brug te leggen tussen verschillende sectoren van het beleid: sociaal beleid, mobiliteit, ruimtelijke ordening, huisvesting...
- Op het lokale niveau zijn er heel wat actoren actief. Het lokaal bestuur als democratische overheid is de best geplaatste instantie om de lokale regie te voeren. Het verkozen-zijn geeft de politieke legitimering om actoren in één strategische aanpak samen te brengen.

Naar aanleiding van de subsidieoproep regie sociale economie voor de beleidscyclus 2020-2025 besloten 10 lokale besturen uit de regio Rivierenland om regionaal de handen in elkaar te slaan en met stad Mechelen als behorende gemeente de **ILV regie sociale economie Rivierenland (ILV)** op te richten. In de verschillende lokale besturen van de regio waren en zijn er immers heel wat parallellen: dezelfde sociale economiespelers zijn er actief, en deze sociale economiespelers ontwikkelen zelf activiteiten op maat van meerdere lokale besturen samen. Op basis van de verschillende bestuursakkoorden werden er heel wat gezamenlijke beleidsaccenten vastgesteld met betrekking tot duurzaamheid, inzet op sociale economie en/of sociale tewerkstelling in functie van bijkomende arbeidsplaatsen, innovatie en doorstroom of samenwerking met het reguliere economische circuit. Ook wat de sectoren betreft waarbinnen verschillende lokale besturen acties willen ontwikkelen, zijn er gelijkenissen, meer bepaald groenonderhoud of onderhoud openbaar domein, (fiets)mobiliteit, horeca, voedseldistributie, circulaire economie en zorg. Niches waarbinnen de sociale economie klassiek actief is.

Deze ILV is een samenwerkingsverband tussen 10 lokale besturen uit de regio Rivierenland: Bonheiden, Bornem, Duffel, Heist o/d Berg, Lier, Mechelen, Putte, Puurs-Sint-Amands, Sint-Katelijne Waver en Willebroek.

De doelstelling van de interlokale vereniging bestaat in het vervullen van een gezamenlijke regierol om de uitbouw van de lokale sociale economie en het maatschappelijk verantwoord ondernemen te

stimuleren op het grondgebied van de deelnemende gemeenten. De deelnemende gemeenten engageren zich om minimaal één jaarlijkse actie te organiseren die de netwerking op het grondgebied bevordert, één jaarlijkse actie die bijdraagt aan de ontwikkeling van de lokale sociale economie en één jaarlijkse actie die het maatschappelijk verantwoord ondernemen stimuleert en bevordert. Hierbij wordt rekening gehouden met de beleidslijnen en de beleidsopties van elke deelnemende gemeente.

Concreet werd met de opstart van de interlokale samenwerking in parallel met de vooropgestelde acties van de Vlaamse overheid met de deelnemende lokale besturen de volgende algemene doelstellingen afgesproken:

- Ontwikkeling en opstart van nieuwe initiatieven inzake sociale economie, en de professionele ondersteuning van bestaande initiatieven.
- Ruime invulling van de netwerkfunctie. Niet enkel beperken tot de regionale stakeholders zoals VDAB en de lokale sociale economie ondernemingen, maar ook opleidingsverstrekkers en andere projecten sociale tewerkstelling.
- Aanspreekpunt zijn voor lokale overheden wat betreft duurzaam en maatschappelijk verantwoord ondernemen, bv. wat betreft het gebruik van sociale clausules bij overheidsaankopen.

Omwille van de Covid19-pandemie kende de opstart van de ILV wat vertraging. Met de opstart van de projectmedewerker voor de uitvoering van de regionale regierol in september 2020, kon de dagelijkse uitvoering van deze nieuwe samenwerking definitief van start gaan.

Op 28 januari 2021 vond de eerste **stuurgroep** plaats. De stuurgroep ondersteunt het beheerscomité, bereidt deze voor en adviseert bij beslissingen. Daarnaast is het een belangrijke schakel in de uitwisseling van noden en dagelijkse praktijken tussen de verschillende lokale besturen, en speelt het een belangrijke rol in het promoten van de werking en doelstellingen van de ILV bij andere interne diensten en medewerkers. De stuurgroep wordt jaarlijks minstens vier maal georganiseerd.

Met vertraging omwille van de covid19-pandemie kwam het beheerscomité op 6 oktober 2021 een eerste keer samen. In het beheerscomité worden de deelnemende gemeenten uitsluitend vertegenwoordigd door de burgemeester of een schepen daartoe aangeduid door de bevoegde organen van de deelnemende gemeenten. Voor 2021-2022 neemt **Dhr. Luc Van Houtven**¹ het voorzitterschap en **Mevr. An Coen**² het ondervoorzitterschap van de Interlokale Vereniging op. Het beheerscomité is het bindmiddel tussen de beherende gemeente en de overige gemeenten van de interlokale vereniging en staat in voor de bewaking, de controle en de evaluatie van de werking van de interlokale vereniging. Het beheerscomité komt minstens twee maal per jaar samen. In annex vindt u een volledig overzicht van de leden van het beheerscomité.

De **regisseur/projectmedewerker** van de ILV staat in voor de voorbereiding en uitvoering van het jaarlijkse actieplan en neemt daarnaast ook het secretariaat van de ILV waar. De regisseur is eerste aanspreekpunt voor de ILV en rapporteert aan de stuurgroepen en het beheerscomité.

¹ Toegevoegde schepen en voorzitter bijzonder comité voor de sociale dienst voor de gemeente Duffel

² Schepen voor Sociale zaken en voorzitter bijzonder comité voor de sociale dienst van de gemeente Sint-Katelijne Waver

Jaarverslag 2021

In wat volgt geven we een kort overzicht van de acties die in kader van de regionale regierol sociale economie in 2021 ondernomen werden. Deze activiteiten delen we thematisch in volgens de drie breed geformuleerde jaarlijkse acties die de Vlaamse overheid ons in het kader van de subsidiering voor de regierol oplegt:

1. Uitbouw van lokale sociale economie
2. Stimuleren van netwerking op het grondgebied
3. Bevorderen van maatschappelijk verantwoord ondernemen

Het spreekt voor zich dat sommige acties onder verschillende thema's vallen. Zo zijn, bijvoorbeeld, netwerken en het faciliteren van overleg instrumenten van de regisseur, terwijl dit ook een doelstelling is. Zo is het ondersteunen en promoten van de lokale sociale economie ook een manier om het maatschappelijk verantwoord ondernemen in de regio te bevorderen.

Wat we ook inleidend nog willen meegeven, is dat de ILV een relatieve nieuwe samenwerking is. Dat betekent dat een deel van tijd en energie gaat naar het ontwikkelen van interne werking en structuren, modus operandi, en naast het bekendmaken van de regionale regierol ook naar het investeren in de opbouw van een professioneel netwerk. Dit laatste zal ook sterk blijken uit de beschrijving van de activiteiten die in 2021 door de Interlokale vereniging werden gesteld.

Fietspunt Lier

De regionale arbeidsmarkt in 2021

Wat schaalgrootte betreft, telde het grondgebied van de interlokale samenwerking in begin 2021 312.533³ inwoners, daarvan zijn er 9.788 bij VDAB geregistreerd als werkzoekende zonder werk. In onderstaande tabel geven we enkele relevante regionale kerncijfers mee wat betreft de arbeidsmarkt in onze regio.

ILV regie sociale economie Rivierenland	Jan. 2021	Jan. 2022
Werkzoekendegraad (%)	6.6	
Werkzoekenden zonder werk	9.788	
Kortgeschoolde werkzoekenden	4.204	
Werkzoekenden met een arbeidsbeperking	2.176	
Werkzoekenden van allochtone afkomst	3.305	
Werkzoekenden met weinig kennis NL	1.248	
Langdurige werkzoekenden (=>2 jaar)	3.306	
Ontvangen vacatures	5.538	
Openstaande vacatures	6.045	

Bron: VDAB, Arvastat

Natuurlijk zijn er naar werkgelegenheid binnen de regio Rivierenland heel wat verschillen. Onderstaande tabel geeft een kort overzicht van de werkloosheid per lokaal bestuur.

Werkzoekenden zonder werk	Januari 2022	Jaar eerder	Jaarverschil (%)
Bonheiden		334	
Bornem		507	
Duffel		466	
Heist o/d Berg		1006	
Lier		1327	
Mechelen		3508	
Putte		416	
Sint-Katelijne-Waver		493	
Willebroek		1095	
Puurs-Sint-Amands		636	

Bron: VDAB, Arvastat

Om de door de Vlaamse regering vooropgestelde werkzaamheidsgraad op minstens 80% te krijgen, is het onvoldoende om enkel de werkzoekenden zonder werk in beschouwing te nemen. Er wordt beleidsmatig ook nadrukkelijk gekeken naar de **niet-beroepsactieven**. Dit is een groep van mensen in de leeftijdscategorie 20-64 jaar die om uiteenlopende redenen niet actief zijn op de arbeidsmarkt. Voor het arrondissement Mechelen⁴ (= ILV + Berlaar en Nijlen) bedroeg deze groep in 2019⁵ 19.2% van de inwoners uit de leeftijdscategorie 20-64 jaar.

Bovenstaande cijfers geven de context weer waarbinnen de regionale regierol sociale economie wordt gevoerd. Met de regie sociale economie heeft de ILV natuurlijk niet de sleutel in handen tot een lokaal tewerkstellingsbeleid en weegt zij met haar acties niet op bovenstaande cijfers. Hoewel de regierol sociale economie sterk verweven is met de bredere ontwikkeling van een lokaal

³ Bron: VDAB, Dashboard lokale besturen

⁴ Cijfers enkel beschikbaar op niveau van arrondissement. Dit is grondgebied ILV regie sociale economie Rivierenland + Berlaar en Nijlen.

⁵ Meest recente cijfers beschikbaar. Bron: Arvastat, VDAB.

werkgelegenheidsbeleid, heeft de ILV hier alsnog geen uitgesproken mandaat toegewezen gekregen van de Vlaamse overheid.

Zoals we reeds in de inleiding meegaven zijn lokale besturen goed geplaatst om lokale noden en opportuniteiten te herkennen, een brugfunctie op te nemen tussen verschillende lokale stakeholders en doen zij dit doen vanuit een legitiem politiek mandaat. Daarom ook dat in 2022 de vraag zal komen van de Vlaamse overheid om de lokale regierol sociale economie uit te breiden naar een bredere regierol werkgelegenheidsbeleid. Van zodra we deze vraag met alle praktische details mogen ontvangen, zal dit ter bespreking worden voorgelegd aan het beheerscomité.

De lokale sociale economie verder uitbouwen

Kennismakingsronde en omgevingsanalyse

2021 stond voornamelijk in het teken van kennismaking met de verschillende stakeholders die werkzaam zijn in de regio Rivierenland. Omwille van de Covid-19 pandemie en de bijhorende restricties verliep dit trager dan gewenst.

Naast gesprekken met medewerkers uit alle deelnemende lokale besturen, vonden in 2021 **kennismakingsgesprekken** plaats met de volgende sociale economie spelers actief in onze regio: Opnieuw & Co, Maatwerkbedrijf Webo, Ecoso, Flexpack/Nektari, JEC De Krone, Mivas, Werkmaat, Manus, Groep Intro, Natuur- en landschapzorg, BWB maatwerk, Kringwinkel Zuiderkempen.

Tijdens deze kennismakingsronde werden de noden, verwachtingen en uitdagingen van zowel de lokale besturen als de lokale sociale economie besproken en opgelijst. Onderstaande tabel geeft een zicht op de items die zich op de verlanglijst van de lokale sociale economie en de deelnemende lokale besturen bevinden. De verlanglijst van zowel de verschillende lokale besturen en de sociale economie werd zowel gebruikt als leidraad voor de acties van 2021, als voor het formuleren van het jaaractieplan voor 2022.

Tabel 1 Verlanglijsten sociale economie en lokale besturen uit de regio Rivierenland

Verlanglijst sociale economie	Verlanglijst lokale besturen
<ul style="list-style-type: none"> • “Sociale clausules” bij overheidsaanbestedingen • Promotie en zichtbaarheid sociale economie in de regio • Stroomlijnen van verschillende werkingen van de verschillende OCMW’s • Netwerken • Samenwerking met de grote “S”: met lokale besturen, collega’s...) 	<ul style="list-style-type: none"> • Uitwisseling informatie, kennis, ervaringen, “good practices” • Ontwikkeling, promotie van sociaal aankopen • Ondersteuning projectontwikkeling • Regionaal overleg ATB • Linken leggen met werkgevers • Nadenken over doorstroom naar NEC • Nadenken over samenwerking sociale economie en de (woon)zorgsector

Op basis van deze gesprekken, alsook een dataverzameling bij verschillende instanties (oa. VDAB, DWSE) werd er begin 2021 een **omgevingsanalyse** gepresenteerd aan de stuurgroep van de ILV.

Het hoeft niet te verbazen dat uit deze omgevingsanalyse bleek dat **COVID-19** ook in de regio van Rivierenland een effect heeft gehad. Dit kunnen we het best benaderen door te kijken naar de evolutie

van de ontvangen vacatures sociale economie die VDAB tijdens die periode ontving⁶. Voor de lokale diensteneconomie uit onze regio was het effect minimaal, maar het aantal ontvangen vacatures collectief maatwerk kelderde stevig tijdens de eerste golf van de pandemie. Dit enerzijds door de sluiting van sommige maatwerkbedrijven en anderzijds door de “bevrozing”⁷ van de contingenten tijdens de eerste golf. Opvallend was wel dat het effect van de pandemie in 2020 in de regio Mechelen minder sterk was dan elders in de provincie (district Antwerpen, stadsregio Turnhout).

Ook de sociale economie in regio Rivierenland ontsnapt niet aan de gevolgen van het economisch herstel en de daaraan verbonden krappe arbeidsmarkt⁸. Veel werkzoekenden die in aanmerking komen voor een arbeidsplaats in de sociale economie (met de daaraan gekoppelde begeleiding en ondersteuning) vinden nu gemakkelijker hun weg naar de reguliere arbeidsmarkt. Daardoor ondervinden ook de werkgevers binnen de sociale economie het steeds moeilijker om hun vacatures in te vullen. Het wordt steeds moeilijker de geschikte kandidaten te vinden, en merkt men dat de begeleidingsnood van de doelgroepmedewerkers die zich aandienen groter is. Daarnaast is er een groeiende druk op de sociale economie ondernemingen om hun werking verder te professionaliseren om te voldoen aan de steeds hoger worden performantie- en kwaliteitsvereisten van hun klanten en partners uit het reguliere economische circuit.

In de tabel hieronder lijsten we de uitdagingen en mogelijke actie- en werkpunten zoals we deze uit de arbeidsmarktgegevens van VDAB en onze contacten met de sociale economie ondernemingen uit de regio konden destilleren.

Tabel 2 Uitdagingen en werkpunten voor een sociale en inclusieve economie

Uitdagingen	Werkpunten
<ul style="list-style-type: none"> • Dalende instroom en stijgende uitstroom van “sterkere” profielen op de arbeidsmarkt • Veel WZ met dezelfde aspiraties voor laaggeschoolde jobs (bv. magazijnmedewerker, schoonmaak) • Grote groep met recht op maatwerk en LDE • Mismatch WZ – vacatures SE 	<ul style="list-style-type: none"> • Diversificatie aanbod • Innovatie (bv. ontwikkeling van nieuwe businessmodellen met sociale impact) • Exploratie alternatieve tewerkstellingsmaatregelen (bv. wijkwerken) • Sociale economie zichtbaarder maken

Wat betreft de uitbouw van de lokale sociale economie in onze regio, kunnen we spreken van enkele stevige uitdagingen die we niet uit het oog mogen verliezen. Niet alle uitdagingen kunnen opgenomen worden met louter een lokale, regionale aanpak. Door signalen, informatie en kennis in alle richtingen door te geven, speelt de ILV wel een belangrijke rol.

⁶ Bron: arbeidsmarktverkenner provincie Antwerpen – Sociale economie

⁷ Geen oproep tot bijkomend contingent, minimale verplichte bezettingsgraad contingent werd tijdens de “eerste covid19-golf” on hold gezet.

⁸ Krappe arbeidsmarkt: veel vacatures, weinig kandidaten – mismatch tussen aanbod en vraag.

Ondersteuning en ontwikkeling van projecten

Naast het in kaart brengen van de situatie binnen de regio, werden in 2021 ook eerste stappen gezet wat betreft **ondersteuning en ontwikkeling van projecten** met een focus op of met opportuniteiten voor sociale tewerkstelling al dan niet in de sociale economie. Dit kan gaan van **adviesverlening, promotie** en **matchmaking** tot het opnemen van **concrete taken**. Zo was de ILV regie sociale economie in mindere of meerdere mate betrokken bij de volgende projecten:

- ✓ Project Foodsavers Mechelen (Ecoso, stad Mechelen)⁹
- ✓ Ontwikkeling Hof van Coolhem (Ecoso, Nektari, Huize Eyckerheyde)¹⁰
- ✓ Sociaal-circulair ondernemersloket¹¹ (stad Mechelen, Ecoso, Thomas Moore, Unizo)
- ✓ 12Work (stad Mechelen ism. studio Dot)¹²
- ✓ Indienen voortraject "Digibanken" stad Mechelen
- ✓ Indienen voortraject "Digibanken" Klein-Brabant Vaartland
- ✓ Indienen voortraject "Digibanken" stad Lier
- ✓ Project "De Werkplek" van Saamo¹³ (oa. ism Gemeente Willebroek, Ecoso, Nektari, VDAB...)
- ✓ Circulinaire Lier (Sociaal circulair project Werkmaat)
- ✓ Gesprekken met BW-maatwerkbedrijf i.v.m. toeleiding en instroom
- ✓ Project sollicitatiefietsen (Werkmaat en stad Lier)
- ✓ Opstart fietskoerierdienst (Werkmaat en stad Lier)

Behoud en uitbreiding van arbeidsplaatsen Sociale Economie

Ook in 2021 waren er opportuniteiten en oproepen vanuit de Vlaamse regering om het aantal arbeidsplaatsen (=contingent) sociale economie uit te breiden. De ILV streeft ernaar om het bestaande contingent minstens te behouden, en liefst verder uit te breiden.

Opvallend is dat op basis van het aantal toegewezen VTE de regionale regierol sociale economie Rivierenland de derde grootste in Vlaanderen is. 6.1% van het totale contingent maatwerk werd aan een organisatie uit onze regio toegewezen¹⁴. Wel moeten we hier de kanttekening maken dat deze cijfers gebaseerd zijn op de geografische ligging van het hoofdkantoor van de organisaties en dat niet al deze arbeidsplaatsen ook effectief ingevuld geraken.

Tabel 3 Aantal maatwerkbedrijven en VTE collectief maatwerk

Regierol	Tot. aantal ondernemingen	% aantal ondernemingen	Tot. VTE	% VTE
Stad Antwerpen	14	8.4	18.234	9.2
Welzijnsvereniging W13	8	4.8	18.155	9.2
ILV regie sociale economie Rivierenland	7	4.2	12.197	6.1
Stad Gent	11	6.6	11.269	5.7

Bron: DWSE - <https://wse-cijfers.vlaanderen.be/analytics/saw.dll?dashboard>

⁹ <https://www.mechelen.be/foodsavers>

¹⁰ <https://www.puurs-sint-amands.be/dit-is-de-nieuwe-uitbater-van-hof-van-coolhem>

¹¹ <https://www.mechelen.be/circulair-ondernemersloket-2>

¹² <https://www.12work.info/>

¹³ <https://www.saamo.be/provincie-antwerpen/willebroek/project/de-werkplek/>

¹⁴ Berekening tot en met derde kwartaal 2021.

Regionaal contingent Lokale Diensten Economie

In augustus 2021 vond er een herverdelingsoproep van 100 VTE LDE plaats. Ecoso, Werkmaat en stad Mechelen dienden hiervoor in, en kregen bijkomend contingent lokale diensten economie toegekend. Stad Mechelen kreeg 2 VTE voor het ondersteunen van de onthardingsploeg. Ecoso kreeg deze toegewezen voor het inzetten van extra stewards op de verschillende containerparken binnen de regio. Werkmaat is voornamelijk werkzaam in stadsgebied Antwerpen, en moet nog intern bekijken hoeveel VTE er in Lier worden ingezet. Onderstaande tabel geeft een overzicht van het huidig contingent toegewezen aan erkende organisaties werkzaam in onze regio. Opgelet, dit zijn de officiële cijfers die toegewezen zijn op organisatieniveau. Dat wil zeggen dat deze plaatsen niet noodzakelijk enkel binnen onze regio worden ingezet. Een andere belangrijke kanttekening is, dat omwille van de krapte op de arbeidsmarkt de sociale economie ondernemingen er niet altijd in slagen om het toegewezen aantal arbeidsplaatsen ook effectief in te vullen.

Tabel 4 Overzicht contingent LDE grondgebied ILV regio sociale economie Rivierenland

Aanbieder	Hoofdkantoor	VTE toegekend vanaf 1/04/2021	VTE toegekend vanaf 1/10/2021
Milieu en Werk	Heist-op-den-Berg	10.50	10.50
Kinderdagverblijf "De Pallieter"	Lier	1.00	1.00
Emmaüs	Mechelen	1.50	1.50
Natuurpunt Beheer*	Mechelen	55.0	55.0
Ecoso*	Mechelen	13.50	19.50
Stad Mechelen	Mechelen	6.00	8.00
Zorgbedrijf Rivierenland	Sint-Katelijne-Waver	9.00	(in uitdoof)
OCMW Bornem	Bornem	5.00	5.00
Manus Mechelen*	Antwerpen/Mechelen	33.00	33.00
Werkmaat*	Antwerpen/Lier	53.00	62.00
Natuurwerk	Turnhout	80.90	80.90
Groep Intro*	Brussel/Mechelen	94.00	94.15

Bron: DWSE *LDE toegekend aan de organisatie, maar wordt niet noodzakelijkerwijze volledig ingezet in onze regio.

Vanuit de ILV regio sociale economie werd bij de verschillende LDE-projecten in de regio geïnformeerd of ze al dan niet zouden intekenen. Ecoso gaf aan niet in aanmerking te komen omdat zij niet aan de minimale instapvoorwaarden (met betrekking tot de effectieve invulling van het contingent het afgelopen "corona-jaar") zouden voldoen. Dit werd intern herbekeken en de bevoegde schepenen van stad Mechelen vroegen om een brief aan het kabinet van minister Crevits over te maken met de vraag dit te herbekijken. Het Departement Werken Sociale Economie stemde in om de ontvankelijkheid van het dossier opnieuw te bekijken, en gaf vervolgens groen licht aan de organisatie om in te dienen voor bijkomende VTE.

Regionaal contingent Collectief Maatwerk

In 2021 vonden er twee oproepen tot contingentuitbreiding plaats voor bedrijven met een erkenning als sociale of beschutte werkplaats. De eerste begin 2021, de tweede in juni 2021.

De eerste oproep kende een groeipad toe aan organisaties die in hun projectvoorstel kunnen aantonen dat ze hun corebusiness, nl. **tewerkstellen van personen met een grote afstand tot te arbeidsmarkt, willen en kunnen verbinden aan duurzame en circulaire economie**. Door aan deze ondernemingen bijkomende arbeidsplaatsen toe te kennen, wil de Vlaamse overheid hen ondersteunen om - naast de huidige bedrijfsactiviteiten - ook de uitbreiding of opstart van nieuwe duurzame circulaire bedrijfsactiviteiten tegelijkertijd mogelijk te maken.

De tweede subsidieoproep tot uitbreiding van arbeidsplaatsen sociale economie kaderde in het zesde Vlaams Intersectoraal Akkoord van 30 maart 2021 voor de social/non-profitsectoren voor de periode 2021-2025 (VIA6). Maatwerkbedrijven met een stabiele hoge invulling van hun arbeidsplaatsen sociale economie (99% voor periode 2019-2020) konden hierop intekenen.

Onderstaande tabel geeft het huidig contingent Collectief Maatwerk weer van maatwerkbedrijven die in de regio Rivierenland actief zijn. Meeste maatwerkbedrijven zijn ook buiten onze regio actief, wat betekent dat niet alle toegekende maatwerkplaatsen noodzakelijkerwijze in onze regio worden ingezet. Het voordeel van Vlaams-brede organisaties met een ruim contingent, zoals bv. Groep Intro, gemakkelijker arbeidsplaatsen kunnen verschuiven over provinciale en lokale grenzen heen. Zoals vermeld bij de bespreking van het regionaal contingent lokale diensten economie dienen we ook hier de kanttekening te maken dat, omwille van een krappe arbeidsmarkt, de maatwerkbedrijven er niet altijd in slagen om alle toegewezen arbeidsplaatsen ook effectief in te vullen.

Tabel 5 Overzicht contingent Collectief Maatwerk grondgebied ILV regio sociale economie Rivierenland¹⁵

Maatwerkbedrijf	Hoofdkantoor	VTE toegekend vanaf 1/10/2021
Natuur en Landschapzorg, maatwerkbedrijf	Ekeren	141.50
Nektari – campus Flexpack	Puurs-Sint-Amands	231.55
Mivas	Lier	490.00
WEBO	Sint-Katelijne-Waver	117.00
Ecoso vzw	Mechelen	85.80
Opnieuw & Co	Mortsel	78.50
Kringwinkel de Zuiderkempen	Heist-op-den-Berg	103.00
Spoor 2	Moerzeke	103.50
Groep Intro Maatwerk	Anderlecht	116.50
Entiris	Kessel-lo	1314.00
Maatwerkbedrijf BWB	Londerzeel	234.00

Bron: DWSE

Arbeidsmatige activiteiten in de sociale economie (AMA WSE)

Op 1 april 2021 werden de drie subsidievormen van arbeidszorg in de sociale economie geïntegreerd in één regelgevend kader voor arbeidsmatige activiteiten in de sociale economie (AMA WSE). Binnen de bevoegdheid sociale economie bestonden drie vormen van arbeidszorg, elk met hun eigen subsidiëring en voorwaarden naar invulling. Met de nieuwe regelgeving beschikken we nu over één regelgevend kader voor de begeleiding van arbeidsmatige activiteiten in de sociale economie, gericht op stappen zetten naar betaalde arbeid. AMA sociale economie is een traject voor werkzoekenden zonder werk die omwille van randfactoren MMPPS problematiek momenteel niet kunnen deelnemen aan het regulier arbeidscircuit of in de sociale economie (maatwerk of LDE). AMA sociale economie biedt begeleide activiteiten aan op een werkvloer in de sociale economie. Op deze manier kan de werkzoekende opnieuw aansluiting vinden met een werkvloer en de context.

Enkel maatwerkbedrijven of een samenwerkingsverband tussen maatwerkbedrijven en partners komen in aanmerking voor de toekenning van een contingent arbeidsmatige activiteiten in de sociale economie. Onderstaande tabel geeft een overzicht van het aantal VTE AMA sociale economie dat vanaf 1 oktober 2021 werden toegekend aan maatwerkbedrijven actief in onze regio.

¹⁵ Spoor 2 is actief in Bornem en Puurs, Entiris is actief in Mechelen, Maatwerk BWB is actief in Willebroek, Natuur en landschapzorg is actief in Mechelen

Tabel 6 Overzicht contigent AMA WSE grondgebied ILV regie sociale economie Rivierenland

Organisatie	Hoofdkantoor	VTE toegekend vanaf 1/10/2021
Nektari	Puurs-Sint-Amands	20
Mivas	Lier	45
Ecoso	Mechelen	24
Opnieuw & Co	Mortsel	25
Kringwinkel de Zuiderkempen	Heist-op-den-Berg	31
Spoor 2	Hamme	104
Maatwerkbedrijf BWB	Londerzeel	10

Bron: DWSE

Arbeidsmatige activiteiten welzijn (AMA welzijn)

Voor werkzoekenden zonder werk die, in tegenstelling tot de doelgroep van AME sociale economie, niet toeleidbaar zijn naar de arbeidsmarkt werd een aanbod gecreëerd dat gericht is op participatie in de maatschappij, op het voorkomen van sociaal isolement. Dit aanbod kan, maar niet noodzakelijk, op dezelfde werkvloer als de AMA sociale economie worden georganiseerd. Onderstaande tabel geeft een overzicht van de door het Vlaams departement Welzijn erkent zijn als begeleider in arbeidsmatige activiteiten (AMA Welzijn).

Tabel 7 Overzicht contigent AMA Welzijn grondgebied ILV regie sociale economie Rivierenland

Organisatie	Hoofdkantoor
Flegado	Puurs-Sint-Amands
BWZ Klein-Brabant	Puurs-Sint-Amands
Mivas	Lier
Ecoso	Mechelen
OCMW Mechelen	Mechelen
Universitair Psychiatrisch Centrum Duffel	Duffel

Netwerking op het grondgebied stimuleren

Netwerking en samenwerking stimuleren is zowel een doelstelling als een instrument om een adequate regie sociale economie en sociale tewerkstelling te kunnen voeren. In 2021 werd in eerste instantie ingezet in kennismaking met de verschillende stakeholders binnen de regio en/of de provincie: lokale besturen, sociale economie ondernemers, VDAB, werkgevers en werkgeversorganisaties, andere regisseurs. In 2022 wensen we verder te bouwen op de noden en opportuniteiten die we in 2021 vaststelden.

Netwerking is een belangrijk instrument wil men een adequate regie voeren met betrekking tot sociale economie en sociale tewerkstelling. Naast het organiseren van overleg is het ook nuttig aan te sluiten bij bestaande overlegstructuren. Onderstaande tabel geeft overzicht van de aanwezigheid van de ILV op bestaande structurele overlegmomenten van partners en stakeholders.

Tabel 8 Overzicht deelname ILV aan structurele overlegmomenten partners en stakeholders in 2021¹⁶

Naam overleg	Organisator
Provinciale werkgroep Sociale Partners en Lokale besturen VDAB	VDAB
Tewerkstellingsoverleg stad Lier	stad Lier
Provinciaal overleg regie sociale economie	Provincie Antwerpen
Stuurgroep VDAB/stad Mechelen/Sociaal Huis Mechelen	VDAB/stad Mechelen
Werkersoverleg VDAB/OCMW Klein-Brabant Vaartland	VDAB
Lerend netwerk AMA	Provincie Antwerpen
Lerend netwerk regie sociale economie	VVSG
Beleidsgroep werk en sociale economie	VVSG
Stuurgroep Samenwerkingsovereenkomst VDAB Klein-Brabant Vaartland	VDAB/lokale besturen
Stuurgroep sociaal-circulair ondernemersloket	stad Mechelen
Stuurgroep Moef! Mechelen-Bodukap	Arktos vzw
Stuurgroep Digibank stad Lier	Lier

Samenwerking tussen lokale besturen en sociale economie.

Samenwerking tussen lokale besturen en sociale economie vindt binnen de regio Rivierenland voornamelijk plaats in het kader van aanbestedingen (bv. uitbating van sociaal restaurant, fietspunten, groenonderhoud enz.) of op projectbasis (bv. projectoproep “Digibanken”, foodsavers...).

Eind 2020 werd er in Lier op vraag van de medewerkers en schepenen een **werkgroep sociale economie** opgestart. Dit is een structureel overleg tussen de bevoegde schepenen en betrokken medewerkers van de stad Lier, de lokale sociale economie (Opnieuw & Co, Mivas, Werkmaat & JEC De Krone vzw) en VDAB. Bedoeling van deze werkgroep is om elkaar op de hoogte houden, noden en opportuniteiten te capteren en samenwerking te stimuleren. Deze wordt georganiseerd en voorgezeten door de regisseur sociale economie van de ILV.

In 2021 vond deze werkgroep vijf maal plaats. Omwille van de covid19-pandemie werd dit overleg noodgedwongen digitaal georganiseerd, maar voor 2022 is de ambitie van de werkgroep om dit geregeld te laten plaatsvinden op locatie van de lokale sociale economie.

Overleg en samenwerking tussen lokale besturen onderling

De interlokale vereniging regie sociale economie Rivierenland is op zich een samenwerking tussen de verschillende lokale besturen uit de regio Rivierenland. Het beheerscomité en de stuurgroep zijn dan ook momenten waarop de lokale besturen met elkaar in overleg kunnen gaan wat betreft sociale tewerkstelling en sociale economie. In 2021 werd er 2x een beheerscomité georganiseerd, en kwam de stuurgroep 4x samen.

Op vraag van de verschillende lokale besturen werd er vanaf 2021 een overlegstructuur uitgewerkt voor de medewerkers uit de verschillende lokale besturen die zich bezig houden met activering en

¹⁶ Deze tabel houdt enkel rekening met overleg op operationele en beleidsvoorbereidend niveau.

tewerkstelling van leefloongerechtigden: het **Regionaal Ervaringsnetwerk Rivierenland**. Doelstelling van dit netwerk is in eerste plaats om de arbeidstrajectbegeleiders op informele wijze informatie, kennis en -bovenal- ervaringen te laten uit te wisselen met betrekking tot de activering van leefloongerechtigden. In 2021 kwam dit netwerk 3x digitaal samen en werd er op het einde van het jaar met een kleine werkgroep een nieuwe structuur opgesteld. Zo werden er **3 thematische werkgroepen** opgestart, waar de medewerkers van de lokale besturen zich naar eigen interesse en ervaringen voor mochten opgeven:

1. Tijdelijke werkervaring OCMW (TWE-OCMW): de verschillende stappen en facetten in dit traject onder de loep nemen, knelpunten en opportuniteiten identificeren en aanbevelingen formuleren.
2. Werkplekklere: het gebruik van werkplekklere stimuleren door middel van de uitwisseling van informatie, kennis en praktische ervaringen.
3. Rechtspositieregeling: de situatie binnen de regio in kaart brengen met oog op eventuele afstemming tussen de verschillende lokale besturen.

Bedoeling van deze werkgroepen is om aan de hand van vooropgestelde doelstellingen binnen het gekozen thema aan info- en kennisuitwisseling te doen en te werken naar deelbare output zodat deze, in eerste plaats, tijdens één van de 2 jaarlijkse plenaire sessie aan de grote groep kan worden voorgelegd. Indien nodig of wenselijk kunnen de bevindingen en output van de werkgroepen gedeeld worden met de andere werkingsniveaus van de lokale besturen en de intergemeentelijke samenwerking. De nieuwe structuur en de werking van het regionaal ervaringsnetwerk wordt eind 2022 geëvalueerd.

Samenwerking stimuleren binnen de sociale economie

De contacten met de lokale sociale economie verliepen in 2021 voornamelijk bilateraal en op basis van projecten, specifieke oproepen en acties. In de werkgroep sociale economie van de stad Lier zijn de verschillende sociale economie ondernemingen actief in de regio Lier (Opnieuw & Co, Werkmaat, Mivas, JEC De Krone vzw) vertegenwoordigd. Dit overleg stimuleerde in 2021 de uitwisseling tussen de verschillende organisaties. Zo wil, bijvoorbeeld, Opnieuw & Co in hun circulaire hub, Loods 409, plaats geven aan horeca-activiteiten, en bood JEC De Krone die een brasserie uitbaten aan om hierover uit te wisselen.

Samenwerking met VDAB

Eén van de doelstellingen in de Vlaamse beleidsnota Werk en Sociale Economie 2019-2024 is een versterkte samenwerking met de lokale besturen. Dit moet zich o.m. vertalen in méér en concretere samenwerkingsovereenkomsten tussen VDAB en (clusters van) lokale besturen met daarin samen afgesproken doelstellingen en acties. Bedoeling is om vanuit een gelijkwaardige relatie, versterkend te werken en op die manier de slagkracht op de regionale arbeidsmarkt te vergroten. Onderlinge afstemming tussen de lokale besturen en VDAB moet zorgen voor een versnelling op het terrein, en een vergroting van de impact.

In 2021 werd in nauwe samenwerking met de ILV de nodige acties ondernomen om dit te bewerkstelligen. Ondertussen hebben stad Mechelen, stad Lier en de cluster Klein-Brabant Vaartland reeds een samenwerkingsovereenkomst met VDAB getekend. In 2022 vinden de eerste gesprekken plaats met de overige lokale besturen: regio BODUKAP, en de cluster van Heist-op-den-Berg met Berlaar en Nijlen.

Onderstaande figuur geeft een stand van zaken weer wat betreft het bestaan van een samenwerkingsovereenkomst met VDAB.

Figuur 1 Stand van zaken samenwerkingsovereenkomst VDAB in de regio Rivierenland (Februari 2022)

Bron: VDAB

De ILV is vertegenwoordigd op de verschillende stuurgroepen binnen de regio en volgt samen met de lokale mandatarissen en medewerkers het afgesproken actieplan op. Bepaalde specifieke taken en acties met betrekking tot de samenwerking met sociale economie, netwerking en maatschappelijk verantwoord ondernemen worden opgenomen door de regisseur sociale economie.

Samenwerking en contacten met andere regisseurs

Naast deelname aan het lerend netwerk voor regisseurs sociale economie (VVSG), en het provinciaal overleg regio sociale economie waren er ook heel wat bilaterale en informele contacten met de andere regisseurs. Naast kennismaking, dienden deze gesprekken om inspiratie op te doen en ervaringen uit te wisselen wat betreft de ontwikkeling van de interne werking van de ILV. Meestal was de aanleiding van het kennismakingsgesprek een concreet project of actie.

Tabel 9 Overzicht bilaterale contacten met andere regisseurs

Regisseur/medewerker	Organisatie/werkingsgebied	Thema
Sylvia Mazzaresse	stadsgebied Leuven	Projecten rond promotie van tewerkstelling in de zorgsector
Iris Verellen	stadgebied Turnhout	Uitwisseling interne werking
Greet Patho	SELAB	Uitwisseling interne werking, aanpak sociale clausules
Tina Segers	Werkkracht 10	Uitwisseling interne werking, aanpak sociale clausules
Stephanie Bawin	Welzijnsregio Noord-Limburg	Ik.v. project Tea For Two
Jan Verlinden	Noorderkempen werkt!	Directeurenoverleg sociale economie
Marleen Wynant	ILV DAW (Haviland)	Uitwisseling interne werking
Liesbeth Stoffers	Zora Werk(t)	Aanpak rechtspositieregeling art60
Kirsten Dewaelheyns	Voor 2021: Regie stad Antwerpen, Nu: stafmedewerker lokaal sociaal beleid VVSG	Aanpak sociaal aankopen

Maatschappelijk verantwoord ondernemen bevorderen

Maatschappelijk verantwoord ondernemen of duurzaam ondernemen is een heel breed begrip. MVO Vlaanderen definieert het volgens de internationale richtlijn voor MVO¹⁷ (ISO 26000) als “*de verantwoordelijkheid van een organisatie voor de effecten van haar besluiten en activiteiten op de maatschappij en het milieu door transparant gedrag. MVO houdt in dat organisaties aandacht voor mensenrechten, consumentenbelangen en sociale, ethische en milieukwesties in hun activiteiten en kernstrategie integreren in nauwe samenwerking met hun stakeholders.*” Meer uitgebreide en specifieke informatie over en operationalisering van deze internationale richtlijn kan worden geraadpleegd op de website van MVO Vlaanderen.

Hoewel voorgaande doelstellingen- ondersteunen van ontwikkeling van de lokale sociale economie en het stimuleren van netwerking en samenwerking tussen ondernemers uit het sociale economische en het reguliere economisch circuit- op zich bijdragen ook tot maatschappelijk verantwoordelijk ondernemen, gaat het binnen deze actie over het promoten en bevorderen van sociale tewerkstelling en sociaal ondernemerschap bij ondernemers uit de regio Rivierenland.

Verduurzaming van overheidsopdrachten: “sociaal aankoopbeleid”

Lokale besturen kunnen ook via hun aankoopbeleid een krachtige actor zijn voor sociale verandering en vooruitgang. Vanuit de ILV willen we de lokale besturen ondersteuning bieden bij de ontwikkeling van een visie rond sociaal aankopen.

Het aankopen van werken en diensten door een lokaal bestuur dient in de eerste plaats om lokale noden in te vullen, zoals de aanleg van straten, het onderhoud van parken of de catering in stedelijke gebouwen. Deze opdrachten kunnen echter een extra dimensie krijgen door beroep te doen op sociale economiebedrijven en zo tewerkstellingskansen te bieden aan personen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt. Daartegenover staat dat sociale economiebedrijven ook veel te bieden hebben aan lokale besturen: ze zijn flexibel, leveren kwaliteit en gemotiveerde werknemers en hebben veel expertise. Tegelijk biedt een sociaal aankoopbeleid ook een opportuniteit om een brug te slaan tussen de lokale sociale economie en de reguliere ondernemingen. Door een opdracht te verdelen in percelen kunnen sociale economie- en reguliere ondernemingen zij aan zij samenwerken. Niet enkel voor de bedrijven maar ook voor de werknemers zijn de gedeelde ervaringen en expertise een grote meerwaarde, bijvoorbeeld door de extra kansen op doorstroommogelijkheden die daardoor gecreëerd worden voor de doelgroepmedewerkers.

In 2021 waren er voorbereidende gesprekken met aankopers, ervaringuitwisseling met andere regisseurs sociale economie (stad Antwerpen, SELAB¹⁸, Werkkracht 10¹⁹) en lokale besturen om de nood, opportuniteiten en mogelijkheden betreffende sociale aankopen in kaart te brengen. Daarnaast verwezen we sociale economie ondernemingen met een specifieke vraag door naar de provinciaal expert overheidsaanbestedingen.

Opvolging beleidsontwikkeling individueel maatwerk

Op 2 juli 2021 gaf de Vlaamse regering haar principiële akkoord wat betreft de invoering van individueel maatwerk. Op 12 november 2021 werd het **ontwerp decreet over maatwerk bij individuele inschakeling**²⁰ goedgekeurd en doorverwezen naar het Vlaams parlement.

¹⁷ <https://www.mvovlaanderen.be/fiche/iso-26000>

¹⁸ <https://selab.be/scoop-sociaal/>

¹⁹ <https://www.socialeconomieregiobrugge.be/aanbesteden>

²⁰ <https://beslissingenvlaamseregering.vlaanderen.be/document-view/618A1DED364ED9000800099A>

Met het decreet individueel maatwerk wil de Vlaamse overheid verder inzetten op de inschakeling van alle werkgevers in de tewerkstelling van personen met een arbeidsbeperking en zo meer mensen aan het werk krijgen. Werkgevers kunnen rekenen op een financiële ondersteuning in de vorm van een loonpremie en/of een begeleidingspremie. De uitrol van individueel maatwerk biedt kansen op doorstroom. Tegelijk kunnen we ons met de transitie van **lokale diensten economie (LDE)** naar individueel maatwerk opnieuw verwachten aan een hertekening van het sociale economielandschap in Vlaanderen.

Vanuit de ILV wordt deze beleidsontwikkeling vanzelfsprekend op de voet gevolgd, oa. via lerend netwerk VVSG en de beleidsgroep sociale economie en werk, en ondersteunen we waar nodig de bestaande LDE-projecten binnen de regio in hun transitie naar individueel of collectief maatwerk.

Sociaal-circulaire hub en sociaal-circulair ondernemersloket van stad Mechelen

In 2020 ging stad Mechelen -ikv. ESF-opoep 520 Circulair werk(t)- van start met de ontwikkeling van een sociaal-circulaire hub. Bedoeling van de hub is om circulair ondernemerschap te stimuleren en de tewerkstellingsmogelijkheden voor mensen met een langere afstand tot de arbeidsmarkt binnen de regio te diversifiëren en te vergroten. Daarom werd vanuit stad Mechelen ism. Unizo Antwerpen, Thomas Moore Innovative Business Research, Ecoso vzw en de ILV een circulair ondernemersloket opgezet. Hier kunnen ondernemingen uit regio Mechelen (Mechelen, Bonheiden, Berlaar, Bornem, Duffel, Lier, Putte, Puurs-Sint-Amands, Sint-Katelijne-Waver, Heist-op-den-Berg en Willebroek) en ondernemende burgercollectieven vanaf nu terecht met al hun vragen.

Promoten van sociale tewerkstelling bij ondernemers uit de regio

De krappe arbeidsmarkt is een feit. Dit geeft opportuniteiten om alternatieve aanwervingskanalen te promoten, en werkzoekenden met een langere afstand tot de markt een kans te geven. Verschillende lokale besturen uit de regio namen in 2021 acties om dit te promoten bij ondernemers uit het reguliere economische circuit:

- Digitaal infomoment sociale tewerkstelling voor werkgevers (stad Lier)
- Project vakantiewerk (stad Lier)
- 12Work – aanwerven zonder solliciteren (stad Mechelen ism. Studio Dot en Duoforajob)
- Samenwerking met jobroad vzw (stad Mechelen, stad Lier)
- Opstart nieuwsbrief “Werkwoord” (stad Lier)
- Nieuwe landingspagina voor werkgevers die kansen willen geven (stad Lier)

Actieplan 2022

In ons actieplan maken we voor de drie opgelegde jaarlijkse acties van de Vlaamse overheid een onderscheid tussen de acties die vervat zitten in de dagelijkse werking van de ILV en de acties die ondernomen worden naar aanleiding van specifieke signalen van onze stakeholders ontvangen.

In 2021 vond er een brede kennismakings- en consultatieronde plaats bij zowel de lokale sociale economie bedrijven als de lokale besturen. Onderstaande tabel geeft een overzicht van de meest gehoorde noden.

Verlanglijst sociale economie	Verlanglijst lokale besturen
<ul style="list-style-type: none">• “Sociale clausules” bij overheidsaanbestedingen• Promotie en zichtbaarheid sociale economie in de regio• Stroomlijnen van verschillende werkingen van de verschillende OCMW’s• Netwerken• Samenwerking met de grote “S”: met lokale besturen, collega’s...)	<ul style="list-style-type: none">• Uitwisseling informatie, kennis, ervaringen, “good practices”• Ontwikkeling, promotie van sociaal aankopen• Ondersteuning projectontwikkeling• Regionaal overleg ATB• Linken leggen met werkgevers• Nadenken over doorstroom naar NEC• Nadenken over samenwerking sociale economie en de (woon)zorgsector

Bovenstaande verlanglijst heeft dienst gedaan als rode draad bij het opstellen van het jaaractieplan voor 2022. Naar de toekomst toe willen we de verschillende stakeholders uit de regio blijven consulteren en betrekken bij het opstellen en evalueren van onze jaaractieplannen.

De lokale sociale economie verder uitbouwen

Wat betreft de uitbouw van de lokale sociale economie onderscheiden we drie acties of thema’s, namelijk:

- De acties vervat in onze dagelijkse werking
- Zichtbaarder maken van de sociale economie binnen de regio
- Duurzame tewerkstelling van kansengroepen en medewerkers uit de sociale economie in de regionale zorgeconomie promoten en stimuleren.

Dagelijkse werking

Heel wat acties met betrekking tot het behoud en uitbreiding van arbeidsplaatsen voor sociale economie en stimuleren van innovatie beschouwen we als dagelijkse werking. Hieronder een korte oplisting:

- Dagelijks aanspreekpunt met betrekking tot sociale economie en sociale tewerkstelling voor alle stakeholders
- Opvolgen van Vlaamse en Europese subsidieoproepen

- Opvolgen verdelings – en herverdelingsoproepen met betrekking tot contingent collectief maatwerk/lokale diensteneconomie (LDE)
- Opvolgen beleid met betrekking tot sociale economie en werk
- Dagelijkse ondersteuning van lokale besturen

Kenbaarheid sociale economie in regio Rivierenland vergroten en promoten.

Onbekend maakt onbemind. Dit was in 2021 een veel gehoorde nood en verzuchting in onze regio. Niet onterecht want met het kenbaar maken van het aanbod en het promoten van de meerwaarde die sociale economie voor onze regio kan betekenen, kunnen we de lokale sociale economie ondernemingen kansen geven om extra opdrachten (en dus extra inkomsten en sociale tewerkstelling) te genereren, een groter draagvlak bij de bevolking te creëren en meer instroom van zowel doelgroepmedewerkers als begeleiders.

Het promoten van de lokale sociale economie binnen de regio Rivierenland is dus een mooie eerste opdracht, willen we de uitbouw ervan ondersteunen. Dit naar verschillende doelgroepen toe: intern binnen de eigen diensten van het lokaal bestuur, extern naar andere bedrijven en organisaties, studenten, doorverwijzers, enz.

In 2022 willen we graag:

- ✓ Een digitale brochure met het aanbod van de lokale sociale economie ontwikkelen, en deze actief verspreiden
- ✓ Bedrijfsbezoek(en) organiseren voor de verschillende doelgroepen (intern, extern) bij een sociaal-circulair onderneming actief in onze regio
- ✓ Elk beheerscomité op locatie bij een sociale economie onderneming organiseren
- ✓ In samenspraak met de lokale sociale economie en andere stakeholders bekijken welke acties we kunnen ondernemen om de kenbaarheid van de sector binnen onze regio te vergroten bij de verschillende doelgroepen

Duurzame tewerkstelling van kansengroepen en medewerkers uit de sociale economie in de regionale zorgeconomie promoten en stimuleren.

De woon- en ouderenzorgsector geeft een duidelijk signaal dat het huidige takenpakket van de zorgkundige onhoudbaar is. Te veel niet zorg gerelateerde taken zorgen voor een hoge werkdruk en te weinig tijd voor de essentiële zorgtaken. Neem hierbij nog eens de toenemende vergrijzing in rekening en een oplossing voor de arbeidsproblematiek in de woonzorgsector dringt zich op.

Ook de sociale economie is voortdurend op zoek naar nieuwe marktniches en onderzoekt wat ze bijkomend kan betekenen voor de dienstverlening in Vlaanderen. Momenteel is de sector te sterk toegespitst op dezelfde activiteiten, waardoor ze dreigt afhankelijk te zijn van een beperkt aantal 1 marktniches. Bijkomend zet zich ook een daling van de structurele subsidies binnen de sector in.

Het Departement Werk en Sociale Economie liet in 2018 door Deloitte een sectorstudie “Maatschappelijke Noden” uitvoeren om een zicht te krijgen op de grote strategische trends, en om de impact daarvan op de duurzame tewerkstelling van kansengroepen in het algemeen en de sociale economie in het bijzonder te evalueren. Binnen de zorgeconomie werden door Deloitte 4 belangrijke trends geïdentificeerd:

1. **We worden met z'n allen ouder.** De stijgende levenscurve plaatst de zorgvraag in een andere context: er ontstaan niet alleen nieuwe soorten zorg en zorgnoden, maar ook het concept ziekte maakt razendsnel plaats voor wat algemeen aangeduid wordt als proactief bezig zijn met gezondheid.

2. **Patiënten worden klanten.** De digitale maatschappij stelt ons vandaag al in staat om zeer snel zelf info in te winnen, en zal morgen op grote schaal toelaten om aan zelfdiagnose te doen. De klassieke relatie alwetende zorgactor en passieve patiënt wordt ingeruild voor een relatie klant en zorg- of gezondheidscoach.

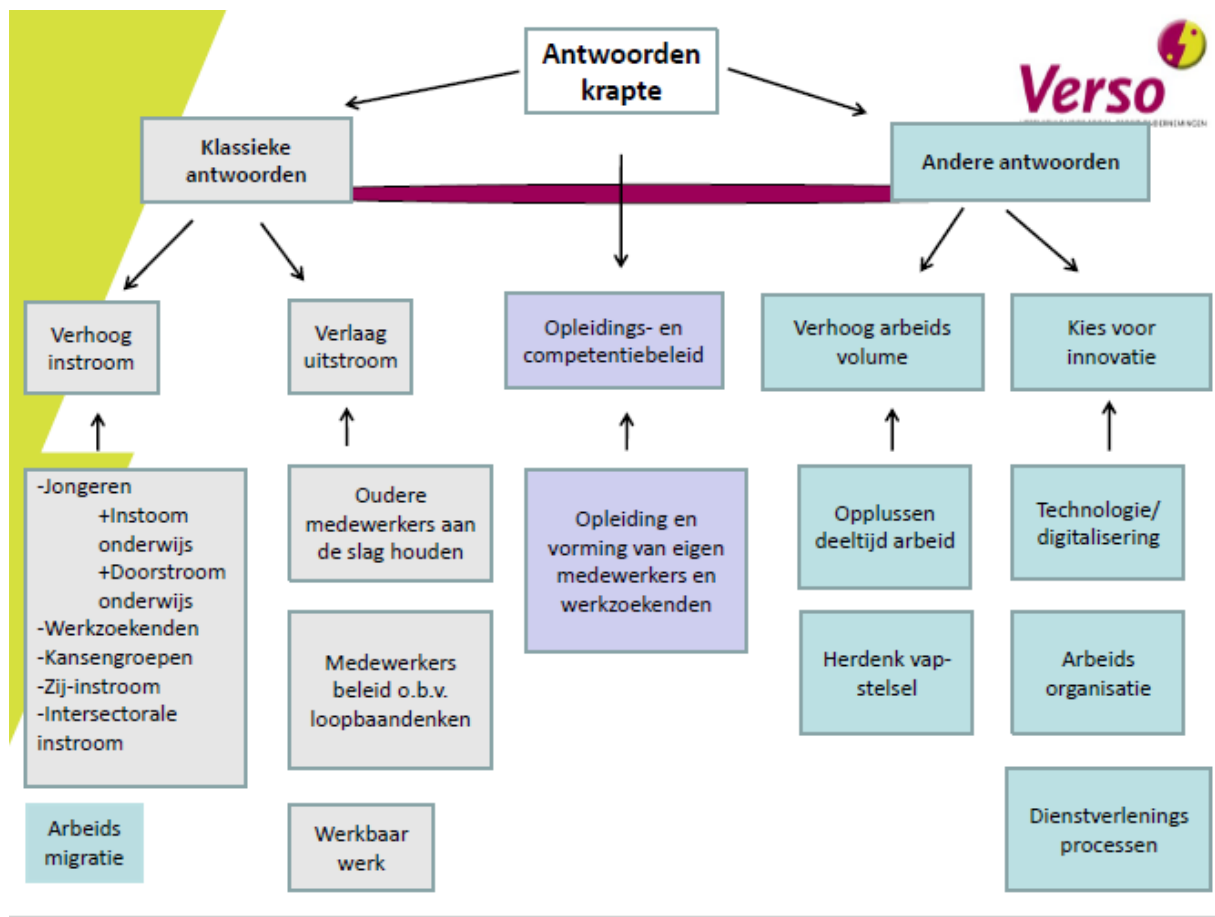
3. **De Zorgeconomie is een knelpunten-economie,** waarbij het steeds moeilijker wordt om genoeg (kwantitatief) en goed opgeleide (kwalitatief) medewerkers te vinden. Klassieke oplossingen als instroom verhogen en uitstroom verlagen zullen ruim onvoldoende zijn om gedurende het komende decennium in Vlaanderen jaarlijks 46.000 mensen te vinden, naast het uitwerken van operationele strategieën om jobs met een roeping duurzaam te maken.

4. **De opkomst van grote zorgnetwerken en geïntegreerde samenwerkingen als antwoord op en vanuit een sector die continu in verandering is.** Het regelgevend kader is zeer strikt en continu in verandering. Zorg is de grootste kostenpost op de maatschappelijke rekening. Onder druk van deze meestal economisch georiënteerde getallen ontstaan er grotere zorgnetwerken met geïntegreerde samenwerkingen, en krijgen we niet alleen de intrede van privé zorgspelers, maar de zorgeconomie wordt op zichzelf een markt met “booming business” voor zowel nieuwe producten als nieuwe diensten.

Deze trends zorgen voor een groot potentieel aan opportuniteiten tot duurzame tewerkstelling van en/of samenwerking met kansengroepen. Zoals werkgeversorganisatie VOKA stelt, moeten we verder gaan dan de klassieke recepten van extra loon of belofte van extra handen: *“deuren die we nu nog dichthouden moeten opengaan. Mensen met een beperking of gedeeltelijke arbeidsongeschiktheid op de werkvloer? We zullen niet zonder kunnen. Mensen met een migratie-achtergrond? We gaan ons nog gelukkig prijzen met dit onderbenut potentieel aan goede werkkrachten. De instroom van mannen in zorg? Ja, heel graag.”*²¹

²¹ <https://www.voka.be/nieuws/niet-besparingen-wel-tekort-aan-zorgpersoneel-wordt-een-pletwals>

Figuur 2 Overzicht strategische antwoordmogelijkheden op krapte in zorgconomie

Bron: Verso, Deloitte – Sectorstudie Maatschappelijke Noden, 2018

Uit bovenstaande figuur blijkt dat ondernemingen uit de sociale economie vanuit minstens 2 invalshoeken een rol kunnen spelen in de zoektocht naar oplossingen voor de enorme krapte die zich voordoet in de zorgconomie:

- De sociale economie in de rol **van toeleverancier van talent** dat met een dienstverleningscontract activiteiten uitvoert (en waaruit doorstroom naar definitieve tewerkstelling in de zorgsector zou kunnen voortvloeien),
- De sociale economie als **expert in innovatieve arbeidsorganisatie** (waarbij jobs en processen meer op maat gemaakt worden, i.p.v. op zoek te gaan naar de ideale werknemer voor bestaande jobs).

In het kader van het **ESF-project “Tea For Two”** werden de afgelopen 2 jaar met deze dubbele rol (toelevering van talent, expertise innovatie arbeidsorganisatie) drie proeftuinen opgezet. In de provincie Limburg gingen 3 woonzorgcentra en 3 sociale economie ondernemingen de uitdaging aan om via de *methodiek van inclusief job design* te experimenteren met het tewerkstellen van doelgroepmedewerkers in aangepaste functies op maat. Naast het herdenken van werkprocessen en het beschikbaar maken van taken in nieuwe functies werd ook een business- en samenwerkingsmodel uitgewerkt. De lessen die uit de verschillende proeftuinen geleerd werden, het business- en samenwerkingsmodel dat werd ontwikkeld vormen een praktische aanzet om met zowel de woonzorgsector als de sociale economie in onze regio het gesprek aan te gaan.

Duurzame tewerkstelling van kansengroepen en medewerkers uit de sociale economie in de regionale bouwsector promoten en stimuleren.

De bouwsector telt heel wat knelpuntberoepen. Vanuit de regio kwamen er heel wat signalen en vragen op welke manier de ILV eventueel een rol kan spelen in het promoten van tewerkstelling in de bouwsector. Zo zaten er al enkele lokale besturen samen met Constructiv om te bekijken op welke manier werkzoekenden met een afstand tot de arbeidsmarkt kunnen toegeleid worden naar de bouwsector. Daarnaast was er ook overleg tussen Stad Mechelen en VDAB om te bekijken hoe we bouwopleidingen bij jongeren kunnen promoten.

In 2022 willen we verdere opportuniteiten en samenwerkingen met en voor de bouwsector exploreren.

In 2022 willen we graag:

- ✓ Verkennende gesprekken voeren met verschillende stakeholders (oa. zorgnet-icuro vzw, VDAB, lokale woonzorgcentra, lokale sociale economie ondernemingen, provincie Antwerpen...)
- ✓ Naar gelang de behoeften en noden van de stakeholders de gepaste info-, kennis- en/of netwerkmomenten organiseren
- ✓ Naargelang de behoeften en noden van de stakeholders een werkbezoek aan een proeftuin van Tea For Two brengen.

Netwerking op het grondgebied stimuleren

In de regioopdracht staat het faciliteren van overleg, samenwerking en netwerking centraal. Vanuit een regionaal overzichtspositie is de interlokale samenwerking heel goed geplaatst om overleg en samenwerking te stimuleren tussen de lokale besturen onderling, tussen sociale economie en lokale besturen, tussen sociale en reguliere economie, en tussen sociale economie onderling.

Gezien de ILV een relatief nieuw samenwerkingsverband is, willen we het komende jaar verder verkennen welke overlegstructuren er nog nodig zijn, om onze regioopdracht optimaal te kunnen uitvoeren. Rode draad hierbij is dat dit zich op een relatief organische wijze dient te ontwikkelen. Belangrijk is om geen onnodige of overbodige overlegstructuren te creëren en zoveel mogelijk aansluiting te zoeken bij reeds bestaande regionale en lokale overlegstructuren.

Dagelijkse werking

De ILV neemt binnen de regio een belangrijke schakelfunctie waar en zorgt voor een optimale informatiestroom vanuit Vlaams, federaal en Europees beleid naar de sociale economie, lokale besturen uit de regio. Omgekeerd worden de knelpunten die men op lokaal niveau ervaart, naar hogere beleidsniveaus gesignaleerd.

Overleg, netwerking en samenwerking lokale besturen onderling

De interlokale samenwerking is een prima opportuniteit voor de deelnemende lokale besturen om elkaar (nog) beter te leren kennen. De nood om meer van elkaar te weten, op de hoogte te blijven en op efficiëntere manier informatie en kennis uit te wisselen is aanwezig, en een blijvend aandachtspunt en uitdaging.

In 2021 werd het **Regionaal Ervaringsnetwerk Rivierenland** opgestart. Dit is een uitwisselingsplatforms voor OCMW-medewerkers die leefloongerechtigden naar werk begeleiden. Met dit netwerk willen we de uitwisseling van informatie, kennis en vooral ervaringen stimuleren alsook werken aan

een verbeterde en meer op elkaar afgestemde manier van werken. Eind 2021 werd een nieuwe structuur en manier van werken afgeklopt. Zo zijn we gestart met 3 werkgroepen waarbij “rechtspositieregeling art60”, “TWE-OCMW” en “Werkplekieren”. Bedoeling is om binnen deze thematische werkgroepen uit te wisselen, na te denken en bestaande noden in kaart te brengen. De werking en output van deze werkgroepen wordt in 2022 opgevolgd en geëvalueerd.

Overleg en netwerking tussen lokale besturen en sociale economie

Elk beheerscomité vindt plaats bij een lokale sociale economie onderneming. Op deze manier leren de sociale economie ondernemingen en de bestuurders van de ILV elkaar beter kennen. Tijdens elk beheerscomité mag de sociale economie onderneming zichzelf en/of hun project(en) kort voorstellen, en hebben de bestuurders van de ILV de kans om vragen te stellen en is er ook gelegenheid om informeel te netwerken.

In Lier vindt er driemaandelijks een werkoverleg sociale economie plaats. Aan dit overleg nemen de schepenen werk en sociale zaken deel, medewerkers uit de lokale administratie, de directeurs van de sociale economie uit de regio Lier en VDAB. Bedoeling is om elkaar op de hoogte houden, nieuwe opportuniteiten te bespreken en aan kennisdeling te doen met betrekking tot de lokale situatie.

Netwerking tussen sociale en reguliere economie

Netwerking tussen sociale en reguliere economie dient zo praktisch en to-the-point als mogelijk te zijn. Dit willen we het komende jaar doen door één of meerdere events te organiseren waarbij we zowel sociale als reguliere ondernemingen betrekken.

- In samenwerking met stad Mechelen een bedank-event organiseren voor de werkgevers uit de regio Mechelen die de afgelopen “corona-jaren” kansen hebben gegeven aan werkzoekenden met een langere afstand tot de arbeidsmarkt. Met dit event willen enerzijds de bestaande partners bedanken en stimuleren om verder in te zetten op sociale tewerkstelling, en anderzijds de deelnemende ondernemers de gelegenheid geven om te netwerken.
- Ontbijt-event in Lier waarbij werkgevers en sociale organisaties en toeleiders elkaar beter kunnen leren kennen.

Netwerking en overleg tussen sociale economie onderling

Om de vinger beter aan de pols te kunnen houden bij de regionale sociale economie ondernemingen, en de samenwerking tussen de sociale economie onderling te stimuleren en te ondersteunen, zal de ILV het initiatief nemen om in nauwe samenspraak met de sociale economie ondernemingen uit de regio een **regionale overlegstructuur sociale economie** op te zetten. Dit op maat van de behoeften en noden van de lokale sociale economie ondernemingen en de ILV regio sociale economie.

Samenwerking en overleg met VDAB

Met VDAB hebben we goede en snelle contacten, en dat is een goede basis maar ook een blijvende voorwaarde om gezamenlijk de operationele uitdagingen aan te pakken. De ILV wil een blijvende rol spelen in het versterken van de samenwerking tussen VDAB en de lokale besturen met betrekking tot de uitbouw van lokale activeringsnetwerken.

In 2022 willen we graag:

- ✓ Het initiatief nemen voor het opzetten van een regionale overlegstructuur sociale economie op maat van en naar de noden van de lokale sociale economie ondernemingen uit onze regio.
- ✓ Een bedank-event organiseren voor werkgevers uit de regio Mechelen die werkzoekenden met een afstand tot de arbeidsmarkt de afgelopen jaren kansen hebben gegeven.
- ✓ In regio Lier een ontbijt-sessie voor werkgevers organiseren.
- ✓ Samen met solidaire financierders zoals bv. Trividend een info- en netwerkmoment organiseren voor sociale en circulaire ondernemers.
- ✓ De nieuwe werking van het Regionaal Ervaringsnetwerk Rivierenland opvolgen en evalueren

Maatschappelijk verantwoord ondernemen bevorderen

Dagelijkse werking

Naast onderstaande specifieke acties, neemt de ILV vooral een schakelfunctie op wat betreft informatie- en kennisverspreiding binnen de regio.

Ondersteuning en samenwerking met sociaal-circulair ondernemersloket /SOCE hub

Hoewel de samenwerking met het regionaal sociaal-circulair ondernemersloket van stad Mechelen een deel vormt van de dagelijkse werking, nl. opvolgen van vragen van circulaire ondernemers met betrekking tot sociale tewerkstelling of matchmaking tussen circulaire en sociale ondernemers, vormt de verdere regionale uitbouw van dit netwerk een uitdaging die als een aparte actie kan worden gezien.

Het sociaal-circulaire ondernemersloket wil binnen de regio Rivierenland circulaire en sociale ondernemers aantrekken, ondersteunen in de ontwikkeling van circulaire businessplannen met sociale impact en netwerking faciliteren. De cijfers van het HIVA doen alvast het beste vermoeden: **de ontwikkeling van de circulaire economie is een motor voor jobcreatie en biedt voornamelijk kansen voor kortgeschoolden en mensen met een langere afstand tot de arbeidsmarkt.** Een goede samenwerking met het sociaal-circulair ondernemersloket ligt dus voor de hand.

Info en netwerkingsevent met solidaire financierders

Uit gesprekken met solidaire financierders (Trividend, Lita) bleek dat er in de regio Rivierenland weinig projecten gefinancierd worden door solidaire financierders. In samenwerking met Trividend en het sociaal-circulair ondernemersloket willen we in het najaar een fysiek info- en netwerkingsevent organiseren waarbij we verschillende solidaire financierders zullen uitnodigen om zich voor te stellen en in gesprekken te gaan met geïnteresseerde ondernemers uit de regio Rivierenland.

Regionale uitbreiding 12Work

12work is een innovatief ESF tewerkstellingsproject gebaseerd op het Amerikaanse model van “open hiring”. Stad Mechelen experimenteerde afgelopen jaar met dit project en kan interessante resultaten voorleggen. Samen met studio Dot werd dit project genomineerd voor een bronzen, zilveren of gouden design award in de rubriek “innovatie”. Stad Mechelen is bereid om dit project het komende jaar regionaal beschikbaar te maken. De ILV kan hier een ondersteunende en faciliterende rol in spelen.

Promoten en stimuleren van sociale impact aan de hand van sociale overheidsaanbestedingen

In 2021 werd reeds heel wat materiaal verzameld en gesprekken gevoerd wat betreft het gebruik van overheidsaanbestedingen om sociale tewerkstelling te promoten. In 2022 bekijken we hoe we hieromtrent concrete acties kunnen ondernemen binnen de regio.

Project vakantiewerk verder uitbreiden en promoten

In het project vakantiewerk zoekt de stad Lier actief naar werkgevers die “kansarme” jongeren een eerste werkervaring willen aanbieden in de vorm van vakantiewerk. Dit is een ideale gelegenheid voor werkgevers om een eerste ervaring op te doen wat betreft het tewerkstellen van werkzoekenden met een afstand tot de arbeidsmarkt. In 2022 willen we hier verder op in zetten, en dit project bij werkgevers en andere lokale besturen binnen de regio promoten.

In 2022 willen we graag:

- ✓ De regionale werking van het sociaal-circulair ondernemersloket promoten en ondersteunen
- ✓ Een informatie -en netwerkingsevent met solidaire financierders organiseren voor duurzame ondernemers
- ✓ De regionale uitbouw van 12Work ondersteunen en faciliteren
- ✓ Sociale impact aan de hand van sociale overheidsaanbestedingen bij de lokale besturen binnen de regio promoten
- ✓ Project vakantiewerk promoten binnen de regio
- ✓ Opvolgen en promoten van uitrol individueel maatwerk in de regio

Annex

Annex 1. Beheerscomité en stuurgroep ILV regie sociale economie Rivierenland

Update: 25/03/2022

Beheerscomité	Stuurgroep
<u>Voorzitter</u> Luc Van Houtven (Duffel)	<u>Leden</u> Stephanie Verhoeven (Bornem)
<u>Ondervoorzitter</u> An Coen (Sint-Katelijne-Waver)	Lien Tuymans (Bonheiden)
<u>Leden</u> Elke Cuyt (Bornem)	Veerle Van Bellinghen (Duffel)
Hilde Schueremans (Bonheiden)	Nico Mans (Heist-op-den-Berg)
Dirk Van Noten (Heist-op-den-Berg)	Kurt Vereycken (Lier)
Sabine Leyzen (Lier)	Kristin Scharpé (Mechelen)
Gabriella De Francesco (Mechelen)	Tineke Plu (Putte)
Bert Rousseau (Putte)	Bart Callaerts (Puurs-Sint-Amands)
Peter Van Hoeymissen (Puurs-Sint-Amands)	Klaartje Mariën (Sint-Katelijne-Waver)
Mina Kouskas (Willebroek)	Veerle Van den Bossche (Willebroek)
Secretariaat ILV / Dagelijkse werking: Guido Vangoidsenhoven (Mechelen)	

Actiedomein "lokale sociale economie"

Kenbaarheid sociale economie in regio Rivierenland vergroten en promoten.

- ✓ Een digitale brochure met het aanbod van de lokale sociale economie ontwikkelen
- ✓ Bedrijfsbezoeken organiseren bij sociale en/of sociaal circulaire ondernemingen actief in onze regio
- ✓ Elk beheerscomité op locatie bij een sociale economie onderneming organiseren
- ✓ Initiatief nemen om een regionale overlegstructuur met lokale sociale economie op te zetten.

Duurzame tewerkstelling van kansengroepen en medewerkers uit de sociale economie in de regionale zorg economie en de bouwsector promoten en stimuleren.

- ✓ Verkennende gesprekken voeren met verschillende stakeholders binnen de regio
- ✓ Naar gelang de behoeften en noden van de stakeholders de gepaste info-, kennis- en/of netwerkmomenten organiseren
- ✓ Naar gelang de behoeften en noden van de stakeholders een werkbezoek aan een proeftuin van Tea For Two brengen.

Actiedomein "netwerking stimuleren"

- ✓ Het initiatief nemen voor het opzetten van een regionale overlegstructuur sociale economie op maat van en naar de noden van de lokale sociale economie ondernemingen actief in onze regio.
- ✓ Een bedank-event organiseren voor werkgevers uit de regio die werkzoekenden met een afstand tot de arbeidsmarkt de afgelopen jaren kansen hebben gegeven.
- ✓ In regio Lier een ontbijt-sessie voor werkgevers organiseren.
- ✓ De nieuwe werking van het Regionaal Ervaringsnetwerk Rivierenland opvolgen en evalueren

Actiedomein "maatschappelijk verantwoord ondernemen"

- ✓ De regionale werking van het sociaal-circulair ondernemersloket promoten en ondersteunen
- ✓ Een informatie- en netwerkmoment met solidaire financierders organiseren voor sociale en circulaire ondernemers
- ✓ De regionale uitbouw van 12Work ondersteunen en faciliteren
- ✓ Project vakantiewerk van stad Lier promoten binnen de regio
- ✓ Het gebruik van sociale criteria en sociale clausules bij overheidsaanbestedingen binnen de regio promoten
- ✓ Opvolgen en promoten van uitrol individueel maatwerk

Annex 3. Jaarkalender ILV 2022

Update: 25/03/2022

Actie	
Februari	
02/02	Stuurgroep ILV
08/02	Beheerscomité ILV bij Maatwerkbedrijf Webo
24/02	Ontbijtsessie werkgevers stad Lier
25/02	Werkgroep Sociale Economie stad Lier
Maart	
09/03	Stuurgroep ILV
10/03	Regionaal Ervaringsnetwerk Rivierenland: plenaire sessie
April	
20/04	Inspiratiebezoek Loods 409
Tb.	Werkgroep Sociale Economie stad Lier
Mei	
Tb.	Regionaal overleg sociale economie
Juni	
4/06	Bedank-event werkgevers stad Mechelen
8/06	Stuurgroep ILV
Tb.	Regionaal Ervaringsnetwerk Rivierenland: Bezoek Hof van Coolhem
Tb.	Werkgroep Sociale Economie stad Lier
September	
07/09	Stuurgroep ILV
Tb.	Info- en netwerkevent solidaire financierders
Tb.	Werkgroep Sociale Economie stad Lier
Oktober	
12/10	Beheerscomité ILV
November	
Tb.	Regionaal Ervaringsnetwerk Rivierenland: plenaire sessie
Tb.	Werkgroep Sociale Economie stad Lier
December	
07/12	Stuurgroep ILV